

ГЕНЕРАЛЬНА УГОДА
про регулювання основних принципів і норм
реалізації соціально-економічної політики і
трудових відносин в Україні на 2010—2012 роки

9 листопада 2010 року

Генеральну угоду (далі — Угода) укладено відповідно до Закону України “Про колективні договори і угоди” між Стороною власників в особі Кабінету Міністрів України та Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні (далі — Сторона власників, додаток 1), з однієї сторони, та Стороною профспілок в особі Спільного представницького органу всеукраїнських профспілок та профспілкових об’єднань для ведення колективних переговорів та соціального діалогу на національному рівні (далі — Сторона профспілок, додаток 2), з другої сторони (далі — Сторони).

Сторони розвиватимуть свої відносини на принципах соціального діалогу, взаємоповаги та рівноправності, дотримання визначених Угодою зобов’язань і домовленостей, взаємної відповідальності.

Сторони в період дії Угоди спрямовуватимуть скоординовані зусилля на забезпечення економічного зростання, прискорення людського розвитку та виконання першочергових завдань у соціально-економічній і трудовій сфері, зокрема підвищення рівня зайнятості населення та сталого зростання заробітної плати працівників, досягнення стабільності та злагоди у суспільстві.

Сторони сприятимуть створенню умов ведення переговорів про укладення колективних договорів і угод на всіх рівнях соціального діалогу.

Угода є основою для розроблення та укладення галузевих і регіональних угод, колективних договорів.

Угода набирає чинності з дня підписання і діє до укладання нової або перегляду цієї Угоди.

РОЗДІЛ І

РОЗВИТОК ВІТЧИЗНЯНОГО ВИРОБНИЦТВА ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДУКТИВНОЇ ЗАЙНЯТОСТІ

Сторони домовилися:

1.1. Прискорити розроблення проекту Державної програми приватизації на новий строк та сприяти у 2010 році її прийняттю.

1.2. Сприяти прийняттю Податкового кодексу України.

1.3. Визначити національним пріоритетом на 2010-2012 роки розвиток внутрішнього ринку і підтримку вітчизняного виробництва, в тому числі шляхом забезпечення Урядом прозорої тарифної та податкової політики, своєчасного повернення податку на додану вартість.

1.4. Створити постійно діючу тристоронню робочу групу за участю Сторін з метою проведення консультацій на всіх стадіях бюджетного процесу.

1.5. З метою запобігання негативним соціально-економічним наслідкам приватизації стратегічних та містоутворюючих підприємств для їх трудових колективів проводити консультації за участю уповноважених представників профспілок та роботодавців для обговорення необхідності приватизації таких підприємств.

1.6. Забезпечувати участь Сторін Угоди у розробленні та здійсненні у сфері виробництва заходів з подолання наслідків економічної кризи в Україні.

1.7. У разі потреби починаючи з III кварталу 2010 року, але не рідше одного разу на півроку розглядати разом з представниками заінтересованих сторін питання щодо стану адаптації законодавства України до вимог СОТ та міжнародних договорів про створення зон вільної торгівлі.

1.8. З метою забезпечення прозорості та відкритості під час формування і провадження державної політики ціноутворення у сфері природних монополій для промислових споживачів забезпечувати уповноваженим представникам профспілок та роботодавців можливість участі у підготовці рішень національних комісій шляхом проведення попередніх консультацій, незалежних експертиз, участі у відкритих засіданнях тощо.

1.9. Сприяти впровадженню Принципів корпоративного управління.

1.10. Спільно вивчити питання щодо оптимізації процедури включення до Єдиного державного реєстру підприємств, установ та організацій України, суб'єктів господарювання, які займаються розробленням, впровадженням та використанням енергозберігаючих заходів та енергоефективних проектів.

Сторона власників зобов'язується:

1.11. Залучати представників профспілкових організацій до підготовки рішень стосовно розроблення (крім новостворених суб'єктів господарювання) та внесення змін до:

1.11.1 статутів підприємств у частині повноважень профспілок представляти інтереси працівників та захисту їх соціально-економічних та трудових прав;

1.11.2 внутрішніх документів підприємств (правил трудового розпорядку, програми розвитку персоналу тощо).

1.12. Залучати представників первинних профспілкових організацій до:

1.12.1 розроблення фінансових планів у частині соціально-економічного розвитку державних підприємств, інших суб'єктів господарювання, у статутному фонді яких понад 50 відсотків акцій (часток, паїв) належить державі, їх дочірніх підприємств;

1.12.2 підготовки пропозицій та подання їх правлінню та/або наглядовій раді таких суб'єктів господарювання стосовно розподілу частини прибутку, що залишається у розпорядженні суб'єктів господарювання, у статутному фонді яких понад 50 відсотків акцій (часток, паїв) належать державі, їх дочірніх

підприємств на соціально-економічний розвиток у порядку, визначеному законодавством та колективними договорами;

1.12.3 підготовки пропозицій стосовно розподілу прибутку, що залишається у розпорядженні державних підприємств, та подання таких пропозицій керівництву державних підприємств на соціально-економічний розвиток, у порядку, визначеному законодавством та колективними договорами.

1.13. Включати у визначеному законодавством та колективним договором порядку представників профспілок до складу комісій з питань:

1.13.1 приватизації, реструктуризації, реорганізації та ліквідації суб'єктів господарювання;

1.13.2 передачі об'єктів соціально-культурного призначення з державної власності у комунальну.

1.14. Надавати безоплатно на запит профспілкових організацій, їх об'єднань інформацію про стан виконання взятих покупцями державного майна зобов'язань за договорами його купівлі-продажу (фіксованими умовами конкурсів) стосовно забезпечення зайнятості, оплати праці та інших питань соціально-трудових відносин.

1.15. У разі підготовки змін до договорів купівлі-продажу державного майна обов'язково залучати до опрацювання цих змін представників профспілок.

1.16. Залучати представників профспілок до проведення перевірки стану виконання умов договорів купівлі-продажу державного майна, укладених у процесі приватизації, в частині виконання його покупцями зобов'язань щодо соціальної діяльності акціонерних товариств і до вжиття визначених законодавством заходів у разі виявлення порушень таких умов.

1.17. Залучати у порядку, визначеному законодавством, представників профспілкових організацій до роботи в органах управління суб'єктів господарювання.

1.18. Проводити не рідше ніж раз на п'ять років у визначеному колективним договором порядку за рахунок коштів роботодавця навчання представника профспілки, який бере участь у роботі наглядової ради або інших органів управління господарського товариства.

1.19. З метою підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції в межах своєї компетенції забезпечувати реалізацію Державної цільової економічної програми розвитку внутрішнього ринку на період до 2012 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2009 року № 828.

1.20. Вживати заходів до подолання технологічної відсталості та прискорення оновлення основних засобів з метою підвищення конкурентоспроможності підприємств та створення сучасних робочих місць.

1.21. Здійснювати заходи щодо економічного стимулювання впровадження енергозберігаючих технологій та розвитку альтернативних видів палива, спрямованих на скорочення споживання традиційних видів енергоносіїв.

1.22. Здійснювати за участю Сторін заходи щодо захисту інтересів вітчизняних товаровиробників на внутрішньому ринку від демпінгового, субсидованого та зростаючого імпорту і забезпечення доступу української продукції на зовнішній ринок у разі проведення антидемпінгових, компенсаційних та спеціальних захисних розслідувань з боку іноземних країн.

1.23. Дотримуватися принципу прозорості під час розкриття інформації про власників суб'єктів господарювання і надавати Сторонам Угоди відповідно до законодавства таку інформацію на їх вимогу для вжиття передбачених законодавством дій.

1.24. Сприяти запровадженню суб'єктами господарювання програм та міжнародних стандартів соціальної відповідальності бізнесу.

1.25. Сприяти приєднанню суб'єктів господарювання до Глобального договору ООН.

1.26. За участю представників профспілок розглядати плани санації збиткових підприємств у частині соціально-трудових відносин.

Кабінет Міністрів України зобов'язується:

1.27. Проводити консультації із Сторонами стосовно основних прогнозних показників економічного та соціального розвитку України до їх схвалення.

1.28. Передбачати щороку збільшення суми коштів, які виділяються з державного бюджету на інноваційне інвестування та підтримку пріоритетних галузей економіки.

1.29. Проводити моніторинг існуючої заборгованості за виконане у попередні роки державне замовлення та вживати заходів до її погашення головними розпорядниками бюджетних коштів відповідно до складених ними графіків погашення заборгованості.

1.30. Сприяти здійсненню розрахунків головних розпорядників бюджетних коштів з підприємствами за виконаними ними державними замовленнями відповідно до бюджетних зобов'язань.

1.31. Протягом 2010 року:

1.31.1 здійснювати відшкодування податку на додану вартість відповідно до законодавства;

1.31.2 здійснити повернення невідшкодованих сум податку на додану вартість шляхом оформлення облігацій внутрішньої державної позики відповідно до статті 25 Закону України "Про Державний бюджет України на 2010 рік";

1.31.3 удосконалити механізм бюджетного відшкодування податку на додану вартість шляхом удосконалення системи його адміністрування.

1.32. Вживати заходів щодо надання підприємствам реального сектору економіки фінансово-кредитної підтримки.

1.33. Вжити заходів у межах повноважень щодо застосування механізмів відновлення платоспроможності (санації, реструктуризації тощо) підприємств

державного сектора економіки, у яких виникли тимчасові труднощі із здійсненням господарської діяльності.

1.34. Розробити механізм та вживати за участю профспілок заходів щодо повернення відповідних корпоративних прав державі при порушенні покупцями об'єктів приватизації умов договорів купівлі-продажу державного майна.

1.35. Залучати представників профспілок та роботодавців до підготовки питань та участі в роботі Міжвідомчої комісії з питань протидії протиправному поглинанню та захопленню підприємств.

1.36. Під час розробки стратегічних та/або програмних документів щодо співробітництва України зі Світовим банком, Світовою організацією торгівлі та угод зі створення зон вільної торгівлі, проводити консультації з представниками Спільного представницького органу всеукраїнських профспілок та профспілкових об'єднань для ведення колективних переговорів та соціального діалогу на національному рівні (далі — СПО профспілок) та Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні (далі — СПО роботодавців) стосовно змісту цих документів.

1.37. Залучати уповноважену особу від всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців до участі в обговоренні питань на засіданнях Митно-тарифної ради.

Сторона профспілок зобов'язується:

1.38. Забезпечувати разом з Фондом державного майна України та всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців навчання профспілкових представників за спеціальними програмами Фонду з метою забезпечення їх кваліфікованої участі у роботі органів управління акціонерних товариств.

У сфері забезпечення продуктивної зайнятості

Сторони домовилися:

1.39. Передбачити в галузевих угодах заходи щодо забезпечення ефективної зайнятості працівників, у тому числі заходи, спрямовані на зменшення плінності кадрів.

1.40. Створити умови для:

1.40.1 забезпечення підвищення кваліфікації працівників не рідше одного разу на п'ять років (обсяги професійного навчання працівників та загальні витрати коштів на такі цілі визначати у колективних договорах);

1.40.2 сталого скорочення нелегальної та тіньової зайнятості населення, легалізації трудових відносин.

1.41. Рекомендувати під час укладання галузевих та регіональних угод визначати критерії масового вивільнення працівників та порядок проведення такого вивільнення.

1.42. У разі невідворотності масових вивільнень розробляти спільні заходи щодо забезпечення зайнятості працівників, які підлягають вивільненню.

1.43. Рекомендувати передбачати у галузевих угодах та колективних договорах зобов'язання роботодавців щодо залучення працівників інших підприємств на умовах цивільно-правових договорів після попереднього інформування профспілок.

1.44. Вивчити протягом 2010 року питання щодо створення інтегрованої інспекції праці згідно з рекомендаціями Міжнародної організації праці (далі — МОП).

Сторона власників зобов'язується:

1.45. Створити умови для реалізації громадянами права на продуктивну зайнятість і в результаті протягом 2010—2012 років досягти:

1.45.1 зростання щороку рівня зайнятості населення віком 15—70 років не менш як на 0,3 відсоткового пункту;

1.45.2 зменшення щороку рівня безробіття, визначеного за методологією МОП (у відсотках до економічно активного населення віком 15 — 70 років), не менш як на 0,4 відсоткового пункту.

1.46. Забезпечити працевлаштування випускників професійно-технічних та вищих навчальних закладів відповідно до укладених договорів та створення умов для їх професійної адаптації на робочому місці.

Кабінет Міністрів України зобов'язується:

1.47. Розробити разом із Сторонами та затвердити відповідним актом критерії масових звільнень працівників.

1.48. Вживати заходів для державної підтримки розвитку виробничої та соціальної інфраструктури малих монофункціональних міст з метою збереження існуючих та створення нових робочих місць і на цій основі забезпечення зайнятості населення таких міст.

1.49. Формувати державне замовлення на підготовку фахівців та робітничих кадрів з урахуванням потреб ринку праці.

1.50. Під час укладання міжнародних договорів (угод, меморандумів, протоколів) про взаємне працевлаштування громадян опрацьовувати пропозиції профспілок та роботодавців щодо переліку країн, з якими необхідно укласти міжнародні договори (у тому числі міжурядові і міжвідомчі), змісту проектів таких договорів.

1.51. Посилити контроль за діяльністю суб'єктів господарської діяльності, що надають посередницькі послуги з метою працевлаштування громадян, у тому числі за кордоном.

1.52. Розробити та сприяти розгляду Верховною Радою України проектів законів України:

1.52.1. Про професійне навчання та підтвердження кваліфікації працівників на виробництві;

1.52.2. Про Загальнодержавну цільову соціальну програму збереження та розвитку трудового потенціалу України до 2017 року;

1.52.3. Про внесення змін до Закону України “Про зайнятість населення” (нова редакція).

1.53. Під час розроблення проекту Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про зайнятість населення” (нова редакція) з метою нормативно-правового врегулювання механізму застосування запозиченої праці та здійснення координації діяльності приватних агентств зайнятості врахувати вимоги Конвенції МОП № 181 “Про приватні агентства зайнятості”.

Сторона профспілок зобов’язується:

1.54. Здійснювати громадський контроль за виконанням законів, інших нормативно — правових актів з питань праці та зайнятості.

1.55. Подавати в разі потреби відповідним органам державної влади та роботодавцям пропозиції щодо перенесення строків, тимчасове припинення або скасування заходів щодо масового вивільнення працівників, які є обов’язковими для розгляду.

1.56. Надавати членам профспілки безкоштовну правову допомогу, консультації з питань зайнятості, в разі необхідності представляти їх права та інтереси в органах державної влади і судах.

1.57. Сприяти забезпеченню додержання трудової дисципліни на підприємствах, в організаціях та установах, що перебувають у сфері управління (дії) Сторін Угоди.

1.58. Брати активну участь у формуванні консолідованої позиції щодо збереження зайнятості.

РОЗДІЛ II

ОПЛАТА ПРАЦІ

Сторони вважають необхідним удосконалити національні стандарти оплати праці найманих працівників та гармонізувати їх із соціальними стандартами, закріпленими Європейською соціальною хартією, створити середній клас в Україні як основу розвиненого економічного суспільства.

Сторони домовилися:

2.1. Забезпечити зростання середньої заробітної плати в цілому по економіці України в 2010 році не нижче ніж на 17,8 відсотків порівняно з 2009 роком, в 2011 році — не нижче ніж на 15 відсотків порівняно з 2010 роком, в 2012 році — не нижче ніж на 16 відсотків порівняно з 2011 роком.

Забезпечити за період з 2010 по 2012 рік середньорічне зростання середньомісячної реальної заробітної плати на рівні не нижчому, ніж зростання реального внутрішнього валового продукту.

Конкретні темпи зростання середньої заробітної плати визначаються у галузевих угодах з дотриманням темпів, визначених Генеральною угодою.

2.2. Розмір заробітної плати некваліфікованого працівника небюджетної сфери за повністю виконану норму часу в нормальних умовах праці повинен перевищувати фактичний розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб, розрахований спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі праці та соціальної політики за попередній місяць відповідно до законодавства.

Конкретний розмір мінімальних ставок (окладів) заробітної плати, міжпосадові, міжрозрядні співвідношення встановлюються в галузевих угодах і колективних договорах.

2.3. Розробляти у строки, визначені Регламентом ведення колективних переговорів щодо встановлення розміру мінімальної заробітної плати (додаток 7), пропозиції щодо розміру мінімальної заробітної плати шляхом переговорів.

У разі коли розмір мінімальної заробітної плати протягом двох місяців підряд становитиме менше 35 відсотків середньої заробітної плати у галузі економіки, Сторони проводять переговори щодо можливості перегляду в установленому порядку розміру мінімальної заробітної плати.

2.4. Вживати заходів щодо поступового наближення розміру мінімальної заробітної плати до 45 відсотків від середньої заробітної плати по економіці.

2.5. До 1 квітня 2011 р. розробити та узгодити механізм проведення розрахунку мінімального рівня заробітної плати, який забезпечуватиме просте відтворення здатності працівника до праці та утримання непрацездатних членів його сім'ї (відтворювального рівня оплати праці), як публічного показника для використання в соціальному діалозі.

2.6. Передбачати у галузевих угодах, колективних договорах здійснення заходів, спрямованих на збільшення частки заробітної плати в операційних витратах з реалізованої продукції, робіт, послуг.

2.7. Визначати ставки (оклади) працівників загальних (наскрізних) професій і посад у галузевих угодах (крім бюджетної сфери).

2.8. Рекомендувати передбачати в галузевих угодах положення щодо умов зростання фонду оплати праці та його формування на підприємствах за участю профспілкових організацій.

2.9. Рекомендувати при укладенні регіональних угод під час визначення мінімальних місячних (часових) тарифних ставок (окладів) працівників застосовувати регіональний коефіцієнт перевищення прожиткового мінімуму в регіоні над встановленим законодавством рівнем.

2.10. Рекомендувати при укладенні галузевих угод передбачати нижню межу тарифної частини (частки основної заробітної плати) у середньому її розмірі для відповідних видів діяльності.

2.11. Установити перелік і розміри доплат та надбавок до тарифних ставок, окладів і посадових окладів працівників, підприємств, установ і організацій, що

мають міжгалузевий характер (крім бюджетної сфери), для встановлення у галузевих, регіональних угодах та колективних договорах згідно із додатком 3.

2.12. Рекомендувати визначати в колективних договорах положення щодо участі трудового колективу у формуванні, розподілі та використанні прибутку підприємства.

2.13. Національна комісія регулювання електроенергетики України, Національна комісія з питань регулювання зв'язку України мають переглядати (встановлювати) фонди оплати праці суб'єктів господарювання, що займають монопольне становище на підставі зміни рівня мінімальної заробітної плати згідно із Законом України про Державний бюджет України на відповідний рік з урахуванням цих змін та фінансових можливостей економіки держави в умовах фінансово-економічної кризи.

2.14. Забезпечувати своєчасну та в повному обсязі виплату заробітної плати на підприємствах, в організаціях та установах усіх форм власності.

Несвоєчасну чи не в повному обсязі виплату заробітної плати кваліфікувати як грубе порушення законодавства про працю та цієї Угоди і вживати спільних оперативних заходів відповідно до законодавства.

2.15. Проводити постійний моніторинг та регулярно, але не рідше ніж один раз на квартал обмінюватися інформацією про стан дотримання законодавства і положень цієї Угоди у сфері оплати праці та здійснювані заходи за фактами виявлених порушень.

2.16. Протягом 2010 року підготувати та внести на розгляд Верховної Ради України законопроект щодо здійснення належної компенсації працівникам втрати частини доходів у зв'язку з порушенням строків виплати заробітної плати.

Сторона власників зобов'язується:

2.17. Забезпечити щорічне збільшення частки працівників, які отримують заробітну плату вищу за розмір трьох прожиткових мінімумів.

2.18. У разі затримки виплати заробітної плати працівникам надавати на вимогу профспілок інформацію про наявність коштів на рахунках підприємства відповідно до статті 45 Закону України "Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності", а на вимогу працівника — відомості про нараховану і невикрадену йому заробітну плату відповідно до статті 31 Закону України "Про оплату праці".

2.19. Вжити заходів, які забезпечать погашення у 2010 році заборгованості з виплати заробітної плати на економічно активних підприємствах.

2.20. Вжити дієвих заходів щодо погашення у 2011 році боргів із заробітної плати працівникам економічно неактивних підприємств та підприємств-банкрутів, що склалися на кінець 2010 року.

Кабінет Міністрів України зобов'язується:

2.21. Вжити заходів, які забезпечать погашення у 2010 році заборгованості з виплати заробітної плати на економічно активних підприємствах державної форми власності.

2.22. Проводити щороку до 1 травня консультації, а до 1 серпня переговори щодо встановлення Кабінетом Міністрів України розміру посадового окладу (тарифної ставки) працівника першого тарифного розряду Єдиної тарифної сітки та посадових окладів працівників бюджетної сфери, яким посадові оклади визначаються окремими рішеннями Кабінету Міністрів України, у тому числі державних службовців, з метою поступового наближення розмірів посадових окладів (тарифних ставок) до законодавчо гарантованого рівня.

2.22.1 Забезпечити протягом 2011 року поступове наближення середньорічного посадового окладу (тарифної ставки) працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки до середньорічної мінімальної заробітної плати.

Розглядати щокварталу за участю представників центральних органів виконавчої влади та профспілок бюджетної сфери результати виконання зведеного бюджету за попередній квартал та вносити пропозиції Кабінету Міністрів України щодо підвищення заробітної плати у бюджетній сфері, у тому числі для державних службовців, зменшення грошового розриву між посадовим окладом (тарифною ставкою) працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки та мінімальною заробітною платою за наявності можливостей зведеного бюджету.

2.22.2 Збільшувати з 2012 року посадовий оклад (тарифної ставки) працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки не менше ніж на найбільший відсоток із таких показників:

прогнозного індексу споживчих цін у попередньому році;

прогнозного індексу споживчих цін на плановий рік;

прогнозного збільшення доходів зведеного бюджету планового року.

2.22.3 Під час доопрацювання проекту Державного бюджету України на 2011 рік розглянути з урахуванням можливостей зведеного бюджету питання щодо:

збільшення розміру посадового окладу (тарифної ставки) працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки понад його збільшення на індекс інфляції 2011 року;

зменшення грошового розриву між посадовим окладом (тарифною ставкою) працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки та мінімальною заробітною платою;

збільшення фонду заробітної плати працівників бюджетної сфери, у тому числі для державних службовців.

2.23. Вжити заходів щодо системного підвищення середньої заробітної плати в бюджетній сфері.

Сторона профспілок зобов'язується:

2.24. Здійснювати громадський контроль за дотриманням на підприємствах, в установах та організаціях законодавства про працю, в тому числі за виконанням договірних гарантій з оплати праці та своєчасністю виплати заробітної плати.

Передбачати відповідні зобов'язання з оплати праці в угодах і колективних договорах.

Взаємодіяти у вирішенні питань з реалізації права на своєчасну і повну оплату праці з органами виконавчої влади, органами державного нагляду.

2.25. Надавати консультації та правову допомогу працівникам — членам профспілок у захисті їх прав з питань оплати праці, представляти їх інтереси у комісіях з питань трудових спорів та судах.

2.26. Постійно проводити аналіз і оцінку стану реалізації законодавства з питань оплати праці, вносити пропозиції щодо його удосконалення.

Інформувати Сторону власників про випадки порушення законодавства на окремих підприємствах для вжиття необхідних заходів.

РОЗДІЛ III**ОХОРОНА ПРАЦІ, УМОВИ ПРАЦІ ТА ВІДПОЧИНКУ, ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА**

Розглядаючи питання охорони праці, умов праці та відпочинку в якості пріоритетних напрямів співпраці в умовах забезпечення гідної праці,

Сторони домовилися:

3.1. Кабінет Міністрів України у разі прийняття рішення про перенесення робочих днів для святкування загальнодержавних свят не пізніше ніж за місяць до початку нового року за погодженням із Стороною профспілок та Спільним представницьким органом сторони роботодавців на національному рівні повідомляє про це населення через засоби масової інформації.

3.2. Визначити, що особливості регулювання робочого часу і часу відпочинку окремих категорій працівників, робота яких безпосередньо пов'язана з обслуговуванням населення та об'єктів підвищеної небезпеки, встановлюються галузевими угодами або колективними договорами.

3.3. Підтримувати та заохочувати ініціативи щодо поширення екологічно чистих технологій, у тому числі запроваджувати механізми стимулювання тощо.

3.4. Утворити протягом двох місяців після підписання Угоди робочу групу з розроблення законопроектів, які регулюватимуть обіг одиниць скорочення викидів парникових газів, можливість біржового обігу та прямий доступ до основних ринків покупців, чіткі правила фіскального, митного та бухгалтерського обліку та внести їх на розгляд Верховної Ради України.

3.5. Передбачати у розділі “Охорона праці та здоров’я” галузевих та регіональних угод і колективних договорів підприємств, установ і організацій всіх форм власності:

зобов’язання роботодавця щодо проведення атестації робочих місць за умовами праці, відповідно до законодавства;

перелік робіт, де через умови виробництва працівнику неможна встановити перерву для відпочинку і харчування, та передбачати створення можливостей для прийняття їжі працівниками, зайнятих на таких роботах;

умови і порядок запровадження скороченої тривалості робочого часу з одночасним збереженням розміру заробітної плати для працівників, що мають дітей до 14 років або дитину-інваліда.

3.6. Опрацювати і подати до 30 грудня 2010 р. Кабінетові Міністрів України проект “Загальнодержавної програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на 2010 — 2015 роки”.

3.7. Сприяти внесенню до Верховної Ради України протягом двох місяців після підписання Угоди проектів законів України про ратифікацію конвенцій МОП:

№ 152 Про техніку безпеки та гігієну праці на портових роботах;

№ 155 Про безпеку, гігієну праці та виробниче середовище;

№ 162 Про охорону праці під час використання азбесту;

№ 174 Про запобігання великим промисловим аваріям;

№ 176 Про безпеку та гігієну праці в шахтах.

3.8. На вимогу Сторін надавати інформацію про результати атестації робочих місць за умовами праці на підприємствах із шкідливими і важкими умовами праці.

3.9. Встановити починаючи з 2010-2011 навчального року, що навчальні дисципліни “Основи охорони праці”, „Охорона праці в галузі” є нормативними в циклі професійної та практичної підготовки і вивчаються всіма студентами, курсантами та слухачами вищих навчальних закладів України:

“Основи охорони праці” — на 3 курсі (молодший спеціаліст, вищі навчальні заклади I—II рівнів акредитації) та 4 курсі (бакалавр, вищі навчальні заклади III та IV рівнів акредитації) із загальним обсягом не менш 1,5 кредиту ECTS (54 академічних години).

“Охорона праці в галузі” — на 4 курсі (молодший спеціаліст, вищі навчальні заклади I—II рівнів акредитації) та 5 курсі (спеціаліст, магістр вищі навчальні заклади III та IV рівнів акредитації) із загальним обсягом не менш 1 кредиту ECTS (36 академічних годин).

3.10. При укладанні галузевих угод, колективних договорів передбачати можливість створення на підприємствах з важкими та шкідливими умовами праці та кількістю працюючих більше 1000 осіб медичної служби.

3.11. Надавати на запит первинних профспілкових організацій інформацію про здійснення, на конкретних підприємствах, заходів щодо:

3.11.1 належної організації соціально-побутового забезпечення працівників (організація гарячого харчування, робота санітарно-побутових приміщень);

3.11.2 проведення згідно із законодавством медичних оглядів працівників та своєчасного і повного виконання рекомендацій заключного акту за результатами періодичного медичного огляду працівників;

3.11.3 своєчасного проведення атестацій робочих місць та надання працівникам пільг і компенсацій за важкі та шкідливі умови праці.

Кабінет Міністрів України зобов'язується:

3.12. Створити протягом дії Угоди служби охорони праці в органах виконавчої влади відповідно до законодавства України.

3.13. Розглядати щороку у травні на розширеному засіданні Уряду за участю Сторін стан забезпечення умов праці, питання виробничого травматизму і професійних захворювань в Україні, за підсумками розгляду публікувати Національний огляд стану охорони праці в країні.

3.14. Розглянути в IV кварталі 2010 р. проект постанови Кабінету Міністрів України “Деякі питання реалізації повноважень місцевих державних адміністрацій в галузі охорони праці”, яким передбачено створення відділів охорони праці в місцевих держадміністраціях та затвердження їх типового положення.

3.15. Переглянути і затвердити у IV кварталі 2011 р. оновлені:

3.15.1. Типові галузеві норми безоплатної видачі спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту працівникам установ охорони здоров'я і соціального забезпечення, медичних науково-дослідних установ і навчальних закладів, навчальних наочних посібників із заготівлі, вирощування та обробки медичних п'явок за умови виділення Фондом соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань у 2010 році коштів для фінансування зазначених робіт.

3.15.2. Типові галузеві норми безоплатної видачі спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту робітникам і службовцям вищих навчальних закладів за умови виділення Фондом соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань у 2010 році коштів для фінансування зазначених робіт.

3.16. Забезпечити подальше опрацювання, прийняття нових, перегляд і скасування чинних нормативно-правових актів з охорони праці відповідно до норм статті 28 Закону України „Про охорону праці”.

3.17. Співпрацювати з громадськими центрами незалежної експертизи з охорони праці.

3.18. Опрацювати у IV кварталі 2010 р. питання щодо введення єдиної державної статистичної звітності з питань охорони праці.

3.19. Організувати до 31 грудня 2010 р. за участю Сторін, розробити та затвердити Перелік робіт з особливо шкідливими і особливо важкими та шкідливими і важкими умовами праці, на яких встановлюється підвищена оплата праці.

3.20. Забезпечити висвітлення на офіційних веб-сайтах центральних органів виконавчої влади інформації про результати здійснення державного нагляду і контролю за безпекою і якістю продуктів харчування, питної води, медикаментів.

3.21. Продовжити проведення роз'яснювальної роботи із створення системи управління охороною праці на підприємствах всіх форм власності.

3.22. Доручити бюджетним установам щорічно передбачати у розрахунках до кошторисів окремим розділом видатки на охорону праці, а головним розпорядником бюджетних коштів — забезпечити контроль за виконанням вказаного доручення.

Сторона профспілок зобов'язується:

3.23. Забезпечувати здійснення дієвого громадського контролю за дотриманням роботодавцями вимог законодавства про охорону праці, виконанням необхідних профілактичних заходів, спрямованих на створення належних, безпечних і здорових умов праці, запобігання нещасним випадкам, професійним захворюванням та іншим випадкам загрози життю або здоров'ю працівників.

3.24. Залучати представників професійних спілок до складу комісій із проведення атестації робочих місць за умовами праці.

3.25. Вносити державним органам управління і органам державного нагляду за охороною праці відповідні подання у разі систематичного порушення роботодавцем вимог нормативних актів з охорони праці та відмови усунення виявлених порушень.

3.26. Вносити пропозиції щодо включення до галузевих і регіональних угод та колективних договорів підприємств усіх форм власності заходів із запобігання поширенню епідемії ВІЛ/СНІДу та туберкульозу у виробничому середовищі, не допускати випадків дискримінації працівника з такими захворюваннями.

3.27. Ініціювати прийняття правлінням Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України рішень щодо фінансування профілактичних заходів, спрямованих на усунення шкідливих і небезпечних виробничих факторів, запобігання нещасним випадкам на виробництві, професійним захворюванням та заходів, передбачених загальнодержавною, галузевими і регіональними програмами поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища.

РОЗДІЛ ІV

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ПРАЦІВНИКІВ

Сторони домовилися:

4.1. Передбачати щороку під час розроблення Державного бюджету України на відповідний рік та бюджету Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності кошти для оздоровлення дітей, часткового фінансування дитячо-юнацьких спортивних шкіл та проведення позашкільної роботи відповідно до законодавства та запобігати необґрунтованому скороченню кількості оздоровлених дітей.

4.2. Сприяти збільшенню чисельності працівників та членів їх сімей, які оздоровлюються в санаторно-курортних закладах, у тому числі за рахунок більш ефективного використання коштів Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.

4.3. Проводити щороку у II—III кварталах консультації та переговори щодо розмірів страхових внесків на всі види загальнообов'язкового державного соціального страхування і вносити узгоджені пропозиції для затвердження їх Верховною Радою України.

Пропозиції щодо можливого перерозподілу структури страхових внесків до фондів соціального страхування між роботодавцями та застрахованими працівниками або їх зміни розглядаються органами виконавчої влади лише за участю представників СПО профспілок та СПО роботодавців з подальшим внесенням узгодженого рішення до Верховної Ради України у встановленому законодавством порядку.

4.4. Сприяти реалізації Концепції подальшого проведення пенсійної реформи, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 жовтня 2009 р. № 1224.

Разом опрацювати питання щодо вдосконалення системи пільгового пенсійного забезпечення та здійснення заходів з підготовки переходу до професійної пенсійної системи.

Сприяти запровадженню недержавного пенсійного забезпечення шляхом розроблення програм недержавного пенсійного забезпечення працівників підприємств, внесення відповідних змін до галузевих угод, колективних договорів, проведення системних цілеспрямованих інформаційних кампаній для роз'яснення населенню та роботодавцям необхідності їх участі у недержавному пенсійному забезпеченні.

4.5. Рекомендувати передбачати під час укладання галузевих, регіональних угод і колективних договорів включення до них зобов'язань щодо соціального захисту ветеранів праці та людей похилого віку.

4.6. Рекомендувати під час укладання колективних договорів включати положення щодо забезпечення гендерної рівності працівників.

4.7. З метою послідовної реалізації принципів соціального партнерства в управлінні фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування підготувати:

4.7.1 до кінця 2010 року — концепцію перспективного перерозподілу страхових внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування між роботодавцями та застрахованими особами;

4.7.2 протягом 2010—2011 років вивчити питання щодо шляхів удосконалення системи управління фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування;

4.7.3 до кінця 2014 року узгоджений проект Закону України про запровадження системи загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування, передбачивши його запровадження на базі Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.

4.8. Вивчити до 2012 року питання щодо можливості перетворення Пенсійного фонду України у самоврядну організацію.

4.9. З метою попередження зловживань під час встановлення страхових випадків сприяти створенню в межах єдиного електронного реєстру листків непрацездатності як складової електронного реєстру пацієнтів в закладах охорони здоров'я із забезпеченням доступу до бази даних Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності у порядку та на умовах, визначених спільним регламентом.

4.10. Протягом 2010—2011 років розробити та подати до Верховної Ради України узгоджені проекти актів про внесення змін до спеціальних законів у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування щодо скасування напрямів витрачання страхових коштів фондів, які не мають страхового характеру або не спрямовані на профілактику страхових випадків та не пов'язані із забезпеченням діяльності фондів.

4.11. Вживати заходів до забезпечення для застрахованих осіб мінімальних гарантій матеріального забезпечення на випадок безробіття та під час перебування у відпустці по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку на рівні не менше прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

Кабінет Міністрів України зобов'язується:

4.12. Утворити за участю представників СПО профспілок та СПО роботодавців, які є Сторонами Угоди, при центральних органах виконавчої влади та державних колегіальних органах, які приймають відповідно до їх повноважень рішення про зміну і регулювання діючих тарифів і норм для населення (на електроенергію, газ, послуги транспорту і зв'язку), постійно діючі тристоронні дорадчі органи.

Рішення відповідних центральних органів виконавчої влади та державних колегіальних органів із зазначених питань приймаються після обговорення у відповідних дорадчих органах.

Приймати після консультацій із СПО профспілок зміни до порядку та норм надання субсидій на оплату житлово-комунальних послуг населенню.

4.13. Вносити зміни до Методики визначення прожиткового мінімуму на одну особу та для осіб, які належать до основних соціальних і демографічних груп населення, за погодженням із СПО профспілок та СПО роботодавців.

4.14. Подавати СПО профспілок та СПО роботодавців, які є Сторонами Угоди, інформацію про:

фактичну величину прожиткового мінімуму на одну особу на місяць та для осіб, які належать до основних соціальних і демографічних груп населення, в цілому по Україні — щомісяця;

основні показники рівня життя населення та бідності у цілому по Україні та в розрізі регіонів — щокварталу;

стан розроблення та затвердження соціальних стандартів і нормативів — двічі на рік.

4.15. Визначати щороку до 1 серпня величину (розмір) прожиткового мінімуму на наступний рік за участю і погодженням із СПО профспілок та СПО роботодавців, які є Сторонами Угоди.

4.16. Внести протягом грудня 2010 року на розгляд Кабінету Міністрів України опрацьовані експертною комісією оновлені набори продуктів харчування, непродовольчих товарів та послуг для основних соціальних та демографічних груп населення для визначення прожиткового мінімуму.

4.17. Не допускати подання на розгляд Верховної Ради України та прийняття Кабінетом Міністрів України, іншими органами виконавчої влади рішень щодо фінансування за рахунок коштів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування видатків, не передбачених законодавством.

4.18. Запровадити до 2012 року статистичні спостереження за рівнем і динамікою середніх цін на первинному і вторинному ринку житла, що склалися в цілому по Україні та регіонах.

4.19. Забезпечити, починаючи з другого півріччя 2010 року, роботу громадських експертних рад з питань індексації, які утворюються відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 15 січня 2005 р. № 39.

4.20. Внести зміни до нормативно-правових актів стосовно умов урахування до стажу, який дає право на пільгове пенсійне забезпечення, періодів роботи у шкідливих і важких умовах праці, до проведення чергової атестації за результатами попередньої атестації робочих місць.

4.21. До 2012 року за участю СПО профспілок та СПО роботодавців, які є сторонами Угоди, вивчити питання щодо ратифікації Україною Європейської соціальної хартії (у повному обсязі), Європейського кодексу соціального забезпечення, Конвенції МОП № 102 про мінімальні норми соціального забезпечення, Конвенції МОП № 117 про основну мету та норми соціальної політики та внести відповідні законопроекти до Верховної Ради України.

4.22. Під час розроблення проектів законів та інших нормативно-правових актів щодо забезпечення населення житлом, соціальних пільг, які надаються

громадянам, забезпечувати їх попередній розгляд і узгодження із СПО профспілок та СПО роботодавців, які є сторонами Угоди.

4.23. Опрацювати протягом 2010 року питання запровадження дієвого механізму підвищення пенсій з метою усунення диспропорцій у розмірах пенсій, призначених у різні роки.

4.24. Розробити за участю сторін соціально і економічно обґрунтовані диференційовані за категоріями сімей та їх доходами граничні норми плати за житлово-комунальні послуги, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива при призначенні житлових субсидій та розглянути можливість їх запровадження у 2010 році з урахуванням темпів підвищення цін на енергоносії для населення.

4.25. Розглянути протягом 2010—2011 років питання щодо можливості внесення змін до Закону України “Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії” стосовно включення до сфери застосування державних соціальних стандартів окремих норм і нормативів із забезпечення населення житлом.

4.26. Розглянути протягом 2010—2011 років питання стосовно можливості внесення законодавчих пропозицій щодо проекту Загальнодержавної програми розвитку соціального житла.

4.27. Забезпечувати рівномірне перерахування відповідної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам з метою забезпечення підприємствам компенсації за пільговий проїзд окремих категорій громадян.

РОЗДІЛ V

ЗАДОВОЛЕННЯ ДУХОВНИХ ПОТРЕБ НАСЕЛЕННЯ

Сторони домовилися:

5.1. Сприяти розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні, залучати до систематичних занять різними формами фізичної культури та масового спорту працівників, членів їх сімей, у тому числі осіб, об'єднаних у фізкультурно-спортивні товариства.

5.2. Вживати щороку заходів, спрямованих на проведення оздоровлення і відпочинку дітей із залученням додаткових джерел фінансування. Максимально охоплювати оздоровчими послугами дітей, які потребують особливої соціальної уваги і підтримки відповідно до Закону України “Про оздоровлення та відпочинок дітей”.

5.3. Передбачити включення до регіональних програм соціально-економічного розвитку питань щодо оздоровлення та відпочинку дітей, у тому числі збереження та відновлення роботи дитячих закладів оздоровлення та відпочинку.

5.4. Сприяти залученню до занять народною творчістю працівників і членів їх сімей, у тому числі на базі культурно-освітніх закладів та клубних формувань при підприємствах, організаціях та установах незалежно від форми власності.

5.5. Підготувати протягом 2010—2011 років спільні комплексні пропозиції щодо фінансування діяльності дитячо-юнацьких спортивних шкіл та дитячого оздоровлення із залученням бюджетних коштів та коштів Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.

Кабінет Міністрів України зобов'язується:

5.6. Доручити бюджетним установам щорічно передбачати у розрахунках до кошторисів окремим розділом видатки на проведення культурно-масової, фізкультурної і оздоровчої роботи профкомів бюджетних організацій, а головним розпорядникам бюджетних коштів — забезпечити контроль за виконанням вказаного доручення.

5.7. Передбачати щороку у проекті Державного бюджету України на наступний рік з урахуванням можливостей його збалансування:

кошти на оздоровлення дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки відповідно до Закону України “Про оздоровлення та відпочинок дітей”;

кошти на реалізацію Державної програми розвитку фізичної культури і спорту на 2007—2011 роки;

кошти на фінансову підтримку спортивних об'єктів профспілок з метою формування здорового способу життя і відновлення фізичної працездатності працівників.

Переглянути та удосконалити норми і нормативи державних соціальних стандартів оздоровлення та відпочинку дітей.

5.8. Забезпечити розроблення Державної програми оздоровлення і відпочинку дітей до 2015 року.

5.9. Сприяти прийняттю Верховною Радою України Закону України “Про культуру”.

5.10. Упорядкувати питання сертифікації (атестації) дитячих закладів оздоровлення і відпочинку.

Сторона власників зобов'язується:

5.11. Здійснювати відрахування первинним профспілковим організаціям підприємств відповідно до статті 44 Закону України “Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності”.

Сторона профспілок зобов'язується:

5.12. Брати активну участь у виконанні державних програм культурно-мистецького та фізкультурно-спортивного спрямування.

5.13. Сприяти реалізації державної політики щодо формування здорового способу життя населення. Проводити щороку:

Всеукраїнський фестиваль аматорської творчості та реалізувати інші культурно-мистецькі проекти (в усіх регіонах);

Всеукраїнський огляд на кращого працівника культурно-освітнього закладу та огляд-конкурс на кращий культурно-освітній заклад трудових колективів та профспілок;

фізкультурно-масові, спортивні заходи всіх рівнів (всеукраїнські галузеві та регіональні спартакіади, змагання з видів спорту, кроси, турніри тощо) серед трудящих, членів їх сімей, вихованців дитячо-юнацьких спортивних шкіл;

Всеукраїнський огляд роботи профспілок і трудових колективів на кращу організацію літнього оздоровлення і відпочинку дітей.

5.14. Передбачати вирішення питання щодо розвитку культури, фізичного виховання та спорту, дитячого оздоровлення, молодіжної та гендерної політики під час укладення колективних договорів та регіональних і галузевих угод.

З молодіжних питань

Кабінет Міністрів України зобов'язується:

5.15. Організувати розроблення та затвердити Державну програму “Студентський та учнівський гуртожиток” з відповідним фінансуванням.

5.16. Передбачати в Державному бюджеті України на відповідний рік кошти на:

виплату стипендій з урахуванням індексу інфляції;

збільшення видатків для надання кредитів на здобуття вищої освіти;

реалізацію Міжгалузевої програми “Оздоровлення студентів”;

проведення капітального та поточного ремонту студентських гуртожитків;

виплату одноразової грошової допомоги випускникам вищих навчальних закладів, які працевлаштовуються на роботу за направленням у сільську місцевість;

реалізацію Закону України “Про забезпечення молоді, яка отримала вищу або професійно-технічну освіту, першим робочим місцем з наданням дотації роботодавцю”, у тому числі розширення переліку професій та спеціальностей, щодо яких можуть надаватися дотації роботодавцю;

фінансування Державної програми забезпечення молоді житлом на 2002—2012 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 29 липня 2002 р. № 1089.

5.17. Сприяти задоволенню культурно-освітніх, соціально-економічних, житлово-побутових та оздоровчих потреб молоді.

5.18. Удосконалити нормативно-правову базу професійно-технічної та вищої освіти щодо державної підтримки молоді в частині:

порядку призначення та виплати стипендій, враховуючи обов'язкову залежність її від гарантованих і встановлених державою щорічних соціальних

показників, успішності осіб, що навчаються, та належності їх до соціально незахищених категорій громадян;

формування державного замовлення на підготовку фахівців, наукових та робітничих кадрів для державних потреб;

працевлаштування випускників професійно-технічних та вищих навчальних закладів, підготовка яких здійснювалася за державним замовленням;

положення про студентський гуртожиток.

Сторона профспілок зобов'язується:

5.19. Здійснювати громадський контроль та сприяти процесам навчання, працевлаштування молоді, створення належних умов для її адаптації у трудових колективах, підвищення кваліфікації та професійної майстерності, задоволення її культурно-освітніх, соціально-економічних, житлово-побутових та оздоровчих потреб.

5.20. Інформувати та ознайомлювати студентську та робітничу молодь з їх обов'язками, правами, гарантіями на здобуття освіти, працевлаштування, працю, задоволення культурних, соціально-економічних, житлово-побутових, оздоровчих потреб шляхом видання інформаційно-довідкової літератури, проведення навчально-інформаційних та освітніх заходів, програм, проектів тощо.

РОЗДІЛ VI

СОЦІАЛЬНИЙ ДІАЛОГ

Сторони, визнаючи соціальний діалог як загально визнану форму співпраці Кабінету Міністрів України, профспілок і роботодавців на принципах рівноправного партнерства з метою вирішення питань у сфері соціальних, економічних і трудових відносин та вважаючи за необхідне забезпечити його подальший розвиток і ефективність, домовилися:

6.1. Соціальний діалог здійснювати у формі обміну інформацією, консультацій, переговорів, узгоджувальних нарад, робочих зустрічей, засідань за круглим столом, громадських слухань з питань здійснення державної соціальної та економічної політики, у тому числі проектів законів України, конвенцій Міжнародної організації праці, які подаються на ратифікацію Верховній Раді України, проектів інших нормативно-правових актів (далі — проекти актів).

Соціальний діалог проводиться також у разі подання Верховною Радою України та її комітетами запитів щодо надання висновків до законопроектів, внесених народними депутатами України, а також прийняття СПО профспілок та СПО роботодавців рішень стосовно взаємодії з Кабінетом Міністрів України.

6.2. Вважати, що висновки та рекомендації, прийняті за результатами проведення соціального діалогу, є обов'язковими для розгляду органами державної влади, організаціями, до яких вони надсилаються, з наступним інформуванням соціальних партнерів.

6.3. Здійснювати соціальний діалог у процесі розроблення проектів законів України та інших нормативно-правових актів у сфері соціальних, економічних,

трудових відносин, а також соціального захисту та досягати узгодження інтересів і позицій Сторін у порядку, визначеному в додатку 4.

6.4. Забезпечувати участь уповноважених представників від СПО профспілок і СПО роботодавців, які є Сторонами Угоди, на засіданнях урядових комітетів та Кабінету Міністрів України під час розгляду нормативно-правових актів у сфері соціальних, економічних і трудових відносин та надавати їм можливість представляти позицію сторін при їх обговоренні та прийнятті рішення.

6.5. У разі необхідності попереднього обговорення та оперативного вирішення питань у сфері соціальних, економічних і трудових відносин та соціального захисту проводити консультації у порядку, визначеному в додатку 5.

6.6. Здійснювати обмін інформацією, що визначена цією Угодою, для здійснення взаємного контролю за виконанням узятих на себе зобов'язань.

6.7. Здійснювати обмін інформацією про реалізацію проектів та програм досліджень, які виконуються на замовлення, у тому числі за участю іноземних партнерів, міжнародних організацій, що стосуються предмета даної Угоди, з метою координації роботи та спільного використання результатів таких досліджень.

6.8. Проводити моніторинг дотримання норм конвенцій МОП, інших міжнародних договорів, учасником яких є Україна, та національного законодавства щодо забезпечення прав і гарантій діяльності профспілок та організацій роботодавців, здійснювати обмін інформацією про виявлені факти порушень з метою вжиття заходів до їх усунення.

У разі необхідності ініціювати розгляд зазначених питань на засіданнях колегій органів виконавчої влади за участю представників Сторін Угоди.

6.9. Надавати організаційну підтримку та методичну допомогу учасникам соціального діалогу на всіх рівнях з питань колективно-договірного регулювання соціально-трудова відносин, укладення угод і колективних договорів та забезпечення їх виконання.

6.10. Здійснювати систематичне висвітлення у засобах масової інформації домовленостей, досягнутих під час проведення консультацій і переговорів соціальних партнерів.

6.11. Рекомендувати учасникам колективних переговорів з укладення галузевих, регіональних угод та колективних договорів застосовувати визначені даною Угодою засади ведення соціального діалогу на відповідному рівні.

ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

З метою координації діяльності, пов'язаної з колективно-договірним регулюванням соціально-економічних і трудових відносин та вдосконалення соціального діалогу,

Сторони домовилися:

1. Забезпечувати висвітлення реалізації положень Угоди у засобах масової інформації.

2. Всебічно сприяти вдосконаленню нормативно-правової бази з питань регулювання соціально-економічних і трудових відносин, здійсненню соціального діалогу на тристоронній основі, відстоювати у Верховній Раді України досягнуті домовленості щодо законопроектів, розроблених і погоджених Сторонами.

3. Сприяти приведенню норм та положень галузевих і регіональних угод та колективних договорів у відповідність з цією Угодою.

4. Протягом двох місяців після підписання Угоди затвердити і передати одна одній заходи щодо її виконання.

5. Здійснювати в рамках своїх повноважень контроль за виконанням цієї Угоди згідно з Регламентом здійснення контролю за виконанням Генеральної угоди (додаток 6);

Розглядати раз на півроку на засіданні спільної робочої комісії Сторін стан виконання Угоди з прийняттям рішення щодо заходів із забезпечення реалізації Угоди.

6. Розробити у місячний строк після підписання Угоди критерії оцінки виконання її положень.

7. Вирішувати спірні питання та проблеми, що виникають під час виконання цієї Угоди, шляхом проведення консультацій і переговорів.

8. Здійснювати обмін інформацією з питань, які є предметом Угоди.

9. Опублікувати Угоду в газетах “Урядовий кур’єр”, “Профспілкові вісті”, інших засобах масової інформації та розмістити її на офіційних веб-сайтах Сторін.

10. Вносити зміни та доповнення до цієї Угоди за взаємною згодою після проведення відповідних консультацій.

Кабінет Міністрів України зобов'язується:

11. Надавати на безоплатній основі СПО профспілок і СПО роботодавців наявну інформацію з питань, які є предметом Угоди.

Ця Угода підписана у трьох примірниках, які зберігаються у кожній із Сторін Угоди і мають однакову юридичну силу.

Угоду підписали:

**Від Сторони власників та
уповноважених ними органів:**

Прем'єр-міністр України

М. АЗАРОВ

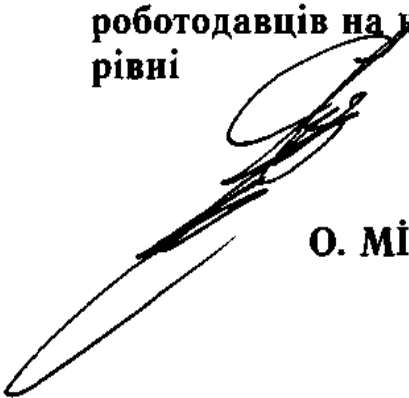
Від Сторони профспілок:

**Керівник Спільного
представницького органу
всеукраїнських профспілок та
профспілкових об'єднань для
ведення колективних переговорів
та соціального діалогу на
національному рівні, Голова
Федерації професійних спілок
України**

В. ХАРА

**Голова Спільного
представницького органу сторони
роботодавців на національному
рівні**

О. МІРОШНИЧЕНКО

ПЕРЕЛІК

суб'єктів Сторони власників Генеральної угоди на 2010—2012 роки

Кабінет Міністрів України

Спільний представницький орган сторони роботодавців на національному рівні

ПЕРЕЛІК

всеукраїнських організацій та об'єднань роботодавців, які відповідно до Угоди про утворення Єдиного представницького органу сторони роботодавців для ведення колективних переговорів і укладення угод від 15 жовтня 2009 р. делегують відповідні повноваження Спільному представницькому органу сторони роботодавців на національному рівні

Федерація роботодавців України

Всеукраїнське об'єднання обласних організацій роботодавців в сфері телекомунікаційних та інформаційних технологій

Об'єднання організацій роботодавців медичної та мікробіологічної промисловості України

Всеукраїнська асоціація роботодавців

Всеукраїнське галузеве об'єднання організацій роботодавців побутового обслуговування населення

Всеукраїнське об'єднання організацій роботодавців транспорту “Федерація роботодавців транспорту України”

Всеукраїнське об'єднання обласних організацій роботодавців в сфері будівництва, проектування та архітектури

Всеукраїнське об'єднання організацій роботодавців “Конфедерація роботодавців України”

Всеукраїнське об'єднання обласних організацій роботодавців підприємств металургійного комплексу “Федерація металургів України”

Всеукраїнське галузеве об'єднання організацій роботодавців вугільної промисловості “Укрвуглероботодавці”

Всеукраїнське об'єднання організацій роботодавців галузі культури, відпочинку та розваг “Всеукраїнська спілка підприємців індустрії розваг”

Всеукраїнське об'єднання організацій роботодавців “Федерація роботодавців скляної промисловості України”

Всеукраїнське об'єднання обласних організацій роботодавців підприємств машинобудівної та металообробної галузей “Металіндустрія — Україна”

Всеукраїнське об'єднання обласних організацій роботодавців підприємств гірничодобувної галузі “Федерація роботодавців гірників України”

Українська Федерація роботодавців охорони здоров'я;

Всеукраїнське об'єднання організацій роботодавців “Федерація роботодавців у сфері туризму України”

Всеукраїнське об'єднання обласних-організацій роботодавців підприємств легкої промисловості “Укрлегпром”

Міжнародна організація роботодавців підприємств галузі залізничного транспорту “Федерація залізничників України”

Всеукраїнське об'єднання обласних організацій роботодавців підприємств житлово-комунальної галузі “Федерація роботодавців ЖКГ України”

Об'єднання організацій роботодавців України

Всеукраїнське об'єднання організацій роботодавців хімічної промисловості

ПЕРЕЛІК

бізнес-асоціацій/організацій, які є партнерами та/або асоційованими членами відповідних об'єднань, що входять до складу Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні

Український союз промисловців і підприємців

Всеукраїнська спілка громадських організацій “Асоціація інженерів України”

Всеукраїнська громадська організація “Українська ліга молодих підприємців”

Всеукраїнська громадська організація “Асоціація ливарників України”

Асоціація суднобудівників України “УКРСУДПРОМ”

Спілка податкових консультантів України

Український Національний комітет Міжнародної Торгової Палати

Всеукраїнська громадська організація “Українська Аграрна Конфедерація”

Громадська організація “Міжрегіональна спілка рибогосподарських об'єднань та підприємств “Південьрибцентр”

Спілка підприємців малих, середніх і приватизованих підприємств України

Асоціація приватних пекарів та кондитерів України

Асоціація підприємств виробників та ремонтників сільськогосподарської техніки України

Всеукраїнське галузеве об'єднання організацій роботодавців
деревообробної промисловості

Чорноморська регіональна організація роботодавців підприємств по
працевлаштуванню моряків

Всеукраїнське об'єднання організацій роботодавців хлібопекарської галузі
“Укрхлібпром”

Громадська організація “Український союз виробників протипожежної
продукції та послуг”

Українська Асоціація Меблевиків

Асоціація “Всеукраїнська асоціація користувачів надрами”

Громадська організація “Всеукраїнське об'єднання виробників
м'ясопродуктів “Укрм'ясопродукт”

Асоціація птахівничих підприємств “Птахопром України”

Асоціація підприємств Інформаційних технологій України

Енергетична асоціація України

Ліга виробників харчових продуктів

Київська міська організація роботодавців у сфері рециклінгу відходів

ПЕРЕЛІК

всеукраїнських профспілок та профспілкових об'єднань —
суб'єктів Генеральної угоди на 2010 —2012 роки

Федерація професійних спілок України та її членські організації

Професійна спілка авіабудівників України

Професійна спілка авіапрацівників України

Професійна спілка працівників автомобільного транспорту та шляхового господарства України

Професійна спілка працівників автомобільного та сільськогосподарського машинобудування України

Професійна спілка працівників агропромислового комплексу України

Професійна спілка працівників атомної енергетики та промисловості України

Професійна спілка працівників будівництва і промисловості будівельних матеріалів України

Професійна спілка працівників вугільної промисловості України

Професійна спілка працівників газових господарств України

Професійна спілка працівників геології, геодезії та картографії України

Професійна спілка працівників державних установ України

Професійна спілка працівників енергетики та електротехнічної промисловості України

Професійна спілка працівників житлово-комунального господарства, місцевої промисловості, побутового обслуговування населення України

Професійна спілка працівників зв'язку України

Професійна спілка працівників інноваційних і малих підприємств України

Професійна спілка працівників космічного та загального машинобудування України

Професійна спілка працівників культури України

Професійна спілка працівників лісових галузей України

Професійна спілка працівників лісового господарства України

Професійна спілка працівників машинобудування та металообробки України

Професійна спілка машинобудівників та приладобудівників України

Професійна спілка трудящих металургійної і гірничодобувної промисловості України

Професійна спілка працівників молодіжних житлових комплексів та комітетів місцевого самоврядування України

Професійна спілка робітників морського транспорту України

Професійна спілка працівників нафтової і газової промисловості України

Професійна спілка працівників оборонної промисловості України

Професійна спілка працівників освіти і науки України

Професійна спілка працівників охорони здоров'я України

Професійна спілка працівників радіоелектроніки та машинобудування України

Професійна спілка працівників рибного господарства України

Українська професійна спілка працівників річкового транспорту

Професійна спілка працівників соціальної сфери України

Українська федерація профспілкових організацій — Професійна спілка працівників спільних підприємств

Професійна спілка працівників споживчої кооперації України

Професійна спілка таксистів України

Професійна спілка працівників суднобудування України

Професійна спілка працівників текстильної та легкої промисловості України

Всеукраїнська професійна спілка працівників і підприємців торгівлі, громадського харчування та послуг

Всеукраїнська незалежна професійна спілка працівників транспорту

Незалежна Професійна спілка фермерів та приватних землевласників України

Всеукраїнська професійна спілка “Футбол України”

Професійна спілка працівників хімічних та нафтохімічних галузей промисловості України

Федерація професійних спілок транспортників України та її членські організації

Професійна спілка залізничників і транспортних будівельників України

Всеукраїнська професійна спілка “Федерація профспілок авіапрацівників радіолокації, радіонавігації і зв'язку України”

Інші всеукраїнські професійні спілки та профспілкові об'єднання

Всеукраїнська професійна спілка працівників органів державної статистики

Всеукраїнська професійна спілка харчової та переробної промисловості

Всеукраїнська професійна спілка працівників харчової, переробної промисловості та суміжних галузей

Всеукраїнська професійна спілка працівників Збройних Сил України

Вільна професійна спілка машиністів України

Всеукраїнська професійна спілка працівників органів державної податкової служби

Професійна спілка атестованих працівників органів внутрішніх справ України

Професійна спілка працівників Національної академії наук України

Професійна спілка працівників митних органів України

Всеукраїнська професійна спілка працівників кооперації та інших форм підприємництва

Незалежна галузева професійна спілка енергетиків України

Всеукраїнська професійна спілка “Федерація професійних спілок працівників водного транспорту та плавскладу України”

Федерація профспілок працівників кооперації та інших форм підприємництва України

Федерація морських профспілок України

Конфедерація Вільних профспілок України

ПЕРЕЛІК І РОЗМІРИ ДОПЛАТ ТА НАДБАВОК
до тарифних ставок, окладів і посадових окладів працівників
підприємств, установ і організацій, що мають міжгалузевий характер
(крім бюджетної сфери), для встановлення у галузевих,
регіональних угодах та колективних договорах

Найменування доплат і надбавок	Розміри доплат і надбавок
ДОПЛАТИ:	
За суміщення професій (посад)	доплата одному працівнику не обмежується максимальним розміром і встановлюється в межах економії фонду заробітної плати за тарифною ставкою і окладом суміщеної посади працівника
За розширення зони обслуговування або збільшення обсягу робіт	розмір доплати одному працівнику не обмежується і визначається наявністю економії за тарифними ставками і окладами, які могли б виплачуватися за умови дотримання нормативної чисельності працівників
За виконання обов'язків тимчасово відсутнього працівника	до 100 відсотків тарифної ставки (окладу, посадового окладу) відсутнього працівника
За роботу у важких і шкідливих та особливо важких і особливо шкідливих умовах праці	за роботу у важких і шкідливих умовах праці — 4, 8 і 12 відсотків тарифної ставки (окладу) за роботу в особливо важких і особливо шкідливих умовах праці — 16, 20 і 24 відсотки тарифної ставки (окладу)
За інтенсивність праці	до 12 відсотків тарифної ставки (окладу)
На період освоєння нових норм трудових затрат	підвищення відрядних розцінок до 20 відсотків підвищення тарифних ставок до 10 відсотків
За керівництво бригадою (бригадиру, не звільненому від основної роботи)	доплата диференціюється залежно від кількості робітників у бригаді (до 10, понад 10, понад 25 осіб) конкретний розмір доплати:

Найменування доплат і надбавок	Розміри доплат і надбавок
ДОПЛАТИ:	
	визначається галузевими (регіональними) угодами залежно від розміру ставки розряду, присвоєного бригадиру
	якщо чисельність ланки становить більше ніж п'ять осіб, ланковим встановлюється доплата в розмірі до 50 відсотків відповідної доплати бригадира
За роботу у вечірній час — з 18 до 22 години (при багатозмінному режимі роботи)	20 відсотків годинної тарифної ставки (окладу, посадового окладу) за кожну годину роботи в такий час
За роботу в нічний час	35 відсотків годинної тарифної ставки (посадового окладу) за кожну годину роботи в цей час
НАДБАВКИ:	
За високу професійну майстерність	диференційовані надбавки до тарифних ставок (окладів) робітників: III розряду — 12 відсотків IV розряду — 16 відсотків V розряду — 20 відсотків VI і вищих розрядів — 24 відсотки тарифної ставки (окладу)
За класність водіям легкових і вантажних автомобілів, автобусів	водіям: 2-го класу — 10 відсотків, 1-го класу — 25 відсотків установленної тарифної ставки за відпрацьований водієм час
За класність машиністам електровозів, тепловозів, електропоїздів, дизель-поїздів	до 25 відсотків установленної тарифної ставки за відпрацьований машиністом час
За високі досягнення у праці	до 50 відсотків посадового окладу
За виконання особливо важливої роботи на певний термін	до 50 відсотків посадового окладу

ПОРЯДОК
здійснення соціального діалогу при розробці проектів
законів, інших нормативно-правових актів

1. Головний розробник проекту закону, іншого нормативно-правового акта (далі — проект акта) із соціальних, економічних і трудових відносин забезпечує представникам Сторін профспілок та роботодавців, які є Сторонами Угоди (далі — Сторони):

- можливість ознайомлення з проектом акта;
- розгляд пропозицій та зауважень до проекту акта;
- включення представників Сторони до складу робочої групи з розроблення проекту акта (у разі її утворення).

У разі утворення робочої групи з розроблення проекту акта (комісії, авторського колективу тощо) розробник інформує СПО профспілок і СПО роботодавців про суть проекту з обґрунтуванням доцільності його прийняття та строків підготовки.

СПО профспілок та СПО роботодавців надають у тижневий строк після отримання відповідного повідомлення розробникові пропозиції стосовно своїх представників до складу робочої групи.

Про прийняте рішення розробник інформує СПО профспілок та СПО роботодавців.

2. Розробник надсилає проекти актів, в тому числі, пов'язані з розробкою програм соціально-економічного розвитку, Державного бюджету України, а також з питань загальнообов'язкового державного соціального страхування, ратифікації конвенцій Міжнародної організації праці, із зазначенням строку подання пропозицій і зауважень до СПО профспілок та СПО роботодавців, які є Сторонами Угоди (на паперовому та електронному носіях інформації чи електронною поштою).

3. Проект акта, надісланий розробником керівникові СПО профспілок та голові СПО роботодавців, розглядається у десятиденний строк з дати отримання, а у виняткових випадках за домовленістю Сторін у більш стислий строк.

4. У разі коли Сторона не надіслала свої пропозиції щодо проекту акта в установленний строк, проект вважається узгодженим.

5. Розробник проекту акта розглядає пропозиції та зауваження Сторін і, за наявності істотних розбіжностей, проводить із відповідним Спільним представницьким органом узгоджувальні процедури (консультації, наради, робочі зустрічі тощо) для врегулювання цих розбіжностей у позиціях Сторін.

При поданні на засідання Урядових комітетів, Кабінету Міністрів України проекту акта із розбіжностями, про це вказується у пояснювальній записці.

6. В експертному висновку Секретаріату Кабінету Міністрів України щодо проекту акта повинна бути викладена позиція СПО профспілок та СПО роботодавців стосовно проекту акта в цілому, а у разі потреби — щодо окремих його положень.

7. Міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, які є головними розробниками нормативно-правових актів, забезпечують узгодження проектів нормативно-правових актів з питань соціальних, економічних та трудових відносин із СПО профспілок та СПО роботодавців відповідно до цього Порядку та Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств, інших органів виконавчої влади, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 1992 р. № 731.

ПОРЯДОК
проведення консультацій

1. Будь-яка Сторона має право ініціювати проведення консультацій, які повинні розпочатися протягом п'яти днів після внесення відповідної пропозиції.

2. Порядок проведення консультацій визначається у кожному конкретному випадку за домовленістю Сторін.

3. Тривалість проведення консультацій визначається за згодою Сторін, але не повинна перевищувати 14 календарних днів.

4. Після завершення консультацій остаточні рішення приймаються в межах повноважень кожної із Сторін з урахуванням пропозицій учасників консультацій.

РЕГЛАМЕНТ здійснення контролю за виконанням Генеральної угоди

1. Контроль за виконанням Генеральної угоди здійснюється спільною робочою комісією Сторін власників і профспілок, яка вела переговори щодо її укладення

2. Засідання спільної робочої комісії Сторін з підбиття підсумків виконання Генеральної угоди скликається за ініціативою однієї із Сторін раз — на півроку після прийняття Сторонами узгодженого рішення щодо дати і місця його проведення та порядку денного

3. З метою визначення стану виконання зобов'язань Сторін за підсумками роботи за відповідний звітний період застосовуються розроблені та узгоджені Сторонами критерії оцінки виконання положень Генеральної угоди

4. З метою підготовки до засідання спільної робочої комісії Сторін з підбиття підсумків виконання Генеральної угоди утворюється спільна робоча група з представників Сторін, яка на основі інформацій Сторони власників та Сторони профспілок здійснює підготовку матеріалів до розгляду (“перелік положень Генеральної угоди, які за спільною оцінкою Сторін визнані такими, що виконані”, “перелік положень Генеральної угоди, які за спільною оцінкою Сторін визнані такими, що не виконані”, “перелік положень Генеральної угоди в оцінці виконання яких є розбіжності”, “перелік положень Генеральної угоди, оцінка виконання яких узгоджена Сторонами”)

5. Тиражування погоджених спільною робочою групою матеріалів до засідання здійснюється кожною із Сторін самостійно

6. Прийняття рішень здійснюється шляхом голосування кожною Стороною окремо. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини повноважних представників (16 осіб) від кожної Сторони

7. Рішення спільної робочої комісії оформлюється протоколом, який підписується особами, які вели засідання та керівником секретаріату спільної робочої комісії

8. До протоколу вносяться прийняті рішення щодо оцінки виконання положень Угоди

9. Перегляд раніше прийнятих рішень щодо оцінки виконання Угоди допускається як виняток лише за спільною згодою Сторін

10. За результатами підбиття підсумків виконання Генеральної угоди кожна із Сторін визначається щодо забезпечення шляхів реалізації взятих зобов'язань та виконання рішень спільної робочої комісії

11. Між засіданнями спільної робочої комісії Сторін Сторонами проводиться оперативний моніторинг виконання положень Генеральної угоди.

12. За результатами оперативного моніторингу кожна із Сторін може звернутися до іншої Сторони із відповідною інформацією про виявлені нею порушення положень Угоди. Зазначене подання є обов'язковим для розгляду Стороною, якій воно подане

13. Сторона, яка отримала інформацію про виявлені факти порушень положень Угоди повинна не пізніше ніж в 30 — денний строк поінформувати іншу Сторону про результати розгляду

14. У разі необхідності за результатами розгляду подання про виявлені порушення положень Угоди може бути ініційовано проведення консультацій у порядку, встановленому додатком 5 до Генеральної угоди

15. За результатами консультацій кожною із Сторін може бути ініційоване скликання позачергового засідання спільної робочої комісії Сторін власників і профспілок з підбиття підсумків виконання Генеральної угоди. Засідання проводиться не пізніше 15 — днів з дня його ініціювання

16. Підготовка матеріалів до позачергового засідання спільної робочої комісії Сторін власників і профспілок здійснюється Стороною — ініціатором такого засідання

17. У разі виникнення розбіжностей щодо проведення оцінки виконання положень Генеральної угоди дотримуватися принципів ведення конструктивного соціального діалогу шляхом проведення консультацій, обміну інформацією, тощо з дотриманням положень конвенцій Міжнародної організації праці та законодавства України

РЕГЛАМЕНТ

ведення колективних переговорів щодо встановлення
розміру мінімальної заробітної плати

1. Ведення переговорів з підготовки пропозицій щодо встановлення розміру мінімальної заробітної плати здійснюється спільною робочою комісією повноважних представників Сторін власників і профспілок (далі — Комісія).

2. Склад Комісії повинен бути сформований з рівної кількості представників Сторін (по 10 осіб, у тому числі, із Сторони власників п'ять представників від СПО роботодавців) та затверджений не пізніше 25 лютого року, що передує наступному бюджетному періоду, керівниками робочих комісій Сторін.

3. Організаційне забезпечення першого засідання Комісії, яке проводиться до 5 березня року, що передує наступному бюджетному періоду, покладається на Міністерство праці та соціальної політики.

Місце проведення наступного засідання визначається Сторонами.

4. Кожна із Сторін обирає або призначає співголову комісії та його заступника, які уповноважені підписувати протоколи та рішення комісії.

Засідання комісії ведуть по чергово співголови комісії від Сторін, а у разі їх відсутності — заступники.

5. Переговори проводяться поетапно протягом двох — чотирьох засідань:

до подання Кабінетом Міністрів України проекту основних напрямів бюджетної політики на відповідний рік (до 15 березня року, що передує наступному бюджетному періоду);

до подання Кабінетом Міністрів України на розгляд Верховною Радою проекту Закону про Державний бюджет України на відповідний рік, в якому визначено розмір мінімальної заробітної плати.

6. Реєстрація членів комісії проводиться кожною із Сторін перед початком переговорів, а також може повторно проводитися в ході переговорів (у разі необхідності з'ясування наявності кворуму).

Засідання є правомочним, якщо в ньому бере участь більше половини представників від кожної Сторони.

7. Переговори проводяться у формі відкритих засідань.

Сторони можуть запрошувати на засідання експертів, консультантів з окремих питань, яким може надаватися право на виступ за згодою співголів.

Сторона на запит іншої Сторони повинна надати статистичну інформацію в обсягах, визначених Планом державних статистичних спостережень, а також інформаційно-аналітичні матеріали, які сприятимуть переговорам. Зазначені матеріали повинні бути надані не пізніше 10 днів з дня надходження запиту.

8. Члени комісії беруть участь в обговоренні з почерговим викладенням своєї позиції, аргументованої розрахунками та іншими аналітичними матеріалами обстежень підприємств різних галузей економіки.

Першим викладає позицію Кабінет Міністрів як вищий орган у системі органів виконавчої влади, що забезпечує проведення в державі політики у сфері праці та зайнятості населення, соціального захисту, і подає Верховній Раді України проект Закону про Державний бюджет України на відповідний рік.

Позиції Сторін повинні ґрунтуватися на нормах Конституції України, законів України “Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії”, “Про оплату праці”, Кодексу законів про працю України та міжнародних договорів, ратифікованих в Україні.

Тривалість виступів від Сторони повинна становити не більш як:

для співголів комісії — 10 хвилин,

членів комісії — 5,

повторних виступів — 3 хвилини.

9. Дата проведення та попередній порядок денний наступного засідання визначається Сторонами на черговому засіданні комісії.

Порядок денний кожного засідання у разі потреби може за взаємною згодою Сторін коригуватися на початку роботи.

Щороку на першому засіданні:

1) утворюється секретаріат комісії та призначається його керівник;

2) заслуховується і протоколюється повідомлення представника від Кабінету Міністрів України про:

законодавство щодо визначення розміру мінімальної заробітної плати;

прогнозі макроекономічні показники розвитку економіки;

пропозиції щодо базових параметрів та критеріїв для визначення розміру мінімальної заробітної плати, обґрунтовані розрахунки його розміру.

10. Рішення комісії протягом трьох днів оформляються протоколом, який ведеться на кожному засіданні і підписується співголовами комісії або їх заступниками, які вели переговори, та керівником секретаріату комісії. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини членів комісії від кожної Сторони.

11. Протоколи засідань комісії складаються у двох примірниках — по одному кожній Стороні; протокол тиражується кожною Стороною самостійно і його копія надається членам комісії до наступного засідання.

12. За підсумками засідання комісії Сторони можуть спільно або самостійно інформувати засоби масової інформації.

13. Кожна із Сторін під час засідань має право брати додаткові перерви до 30 хвилин для проведення консультацій з обговорюваного питання, але не більше однієї години (сумарно) за засідання.

14. Переговори можуть перериватися за ініціативою Сторін чи однієї із Сторін на погоджений між ними строк з метою додаткового вивчення аргументів та інформації, проведення консультацій без зміни кінцевого строку роботи комісії.

15. Перегляд узгоджених і прийнятих на засіданнях рішень допускається лише за спільною згодою Сторін, якщо за це проголосувало не менше двох третин членів комісії від кожної Сторони.

16. На останньому засіданні комісії формуються остаточні домовленості або розбіжності і оформляється заключний протокол. Заключний протокол передається Сторонам для розгляду на засіданнях робочих комісій.

17. У разі неузгодження позицій Сторін за результатами роботи комісії Сторони проводять додаткові консультації і переговори.

18. У разі розбіжності позицій Сторін Кабінет Міністрів України додає до законопроекту про Державний бюджет України на відповідний рік довідку про позиції Сторін.
